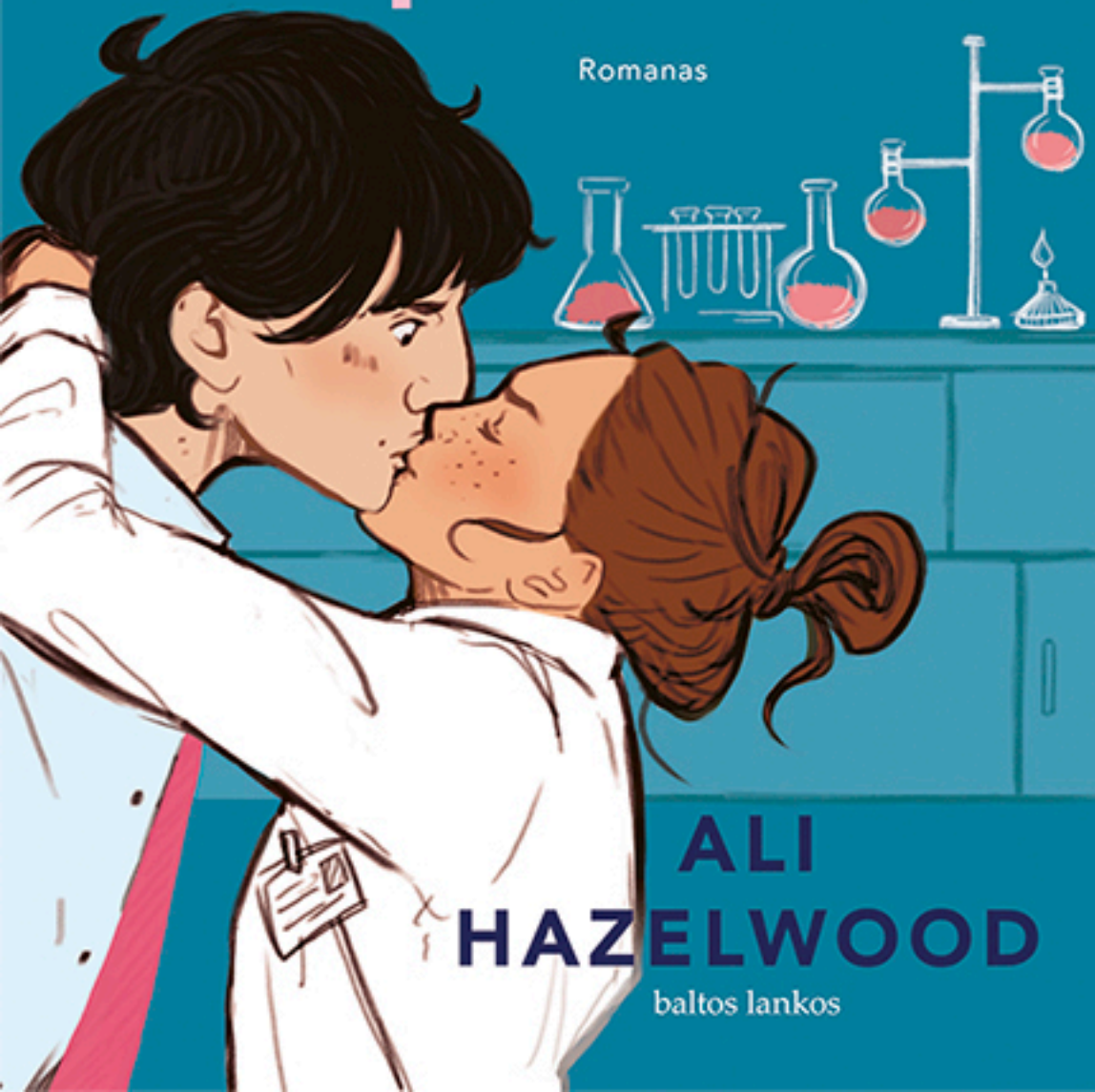

„New York Times“ bestseleris

Meilės hipotezė

Romanas

**ALI
HAZELWOOD**

baltos lankos

Ali Hazelwood

Meilēs hipotezē

romanas

Iš angļu kalbos vertē Viktorija Uzēlaitē

baltos lankos

Prologas

Tiesą sakant, Olivija mažumėlę dvejojo dėl doktorantūros.

Ne todėl, kad jai nepatiko mokslas. (Mokslas jai patiko. Ji *dievino* mokslą. Mokslas buvo jos *arkliukas*.) Ir ne dėl galybės akivaizdžių trūkumų. Ji puikiai suprato, kad porą metų dirbti nevertinamą, prastai apmokamą darbą po aštuoniasdešimt valandų per savaitę veikiausiai *nebus* naudinga jos psichikos sveikatai. Kad vakarai, praleisti triūsiant prie Bunseno degiklio, siekiant aptikti banalų žinių trupinėlį, tikriausiai *neatvers* jai kelio į laimę. Kad visu protu ir kūnu nerti į akademinį darbą, tik retsykiais padarant pertraukėlę ir nukniaukiant be priežiūros paliktą riestainį, ko gero, *nėra* išmintingas pasirinkimas.

Ji aiškiai tai suvokė, bet nerimavo ne dėl to. Na, gal truputį ir dėl to, bet su tuo dar būtų susitvarkiusi. Kai kas kita vertė ją laikyti atokiai nuo to gyvastį siurbiančio pragaro rato (t. y. doktorantūros studijų). Ji ir laikėsi atokiai, kol kartą buvo pakviesta į pokalbį Stanfordo universiteto Biologijos katedroje ir susidūrė su Vaikinu.

Vaikinu, kurio vardo taip ir nesužinojo.

Vaikiną ji sutiko aklai įvirtusi į pirmą pasitaikiusį tualetą.

Vaikinas ją užkalbino:

– Tik pasmalsausiu: ar esama priežasties, kodėl verkiate būtent mano tualete?

Olivija spygtelėjo. Pamėgino atmerkti ašarotas akis ir šiaip ne taip pavyko, bet vaizdas liejosi. Tematė praskydušį jo paveikslą: aukštą, tamsiaplaukį, juodai vilkintį vyruką. Taip... tik tiek.

– Ar... ar čia moterų tualetas? – išlemeno ji.

Jis akimirką patylėjo.

– Ne. – Balsas buvo žemas. Išties žemas. Labai žemas.

Svajonių balsas.

– Tikrai?

– Taip.

– Jūs įsitikinęs?

– Įsitikinęs. Tai mano laboratorijos tualetas.

Ką gi. Veikiausiai jis nemeluoja.

– Labai atsiprašau. Ar jums reikia...

Ji mostelėjo į kabiną arba ten, kur manė esant kabiną. Perštėjo net ir užmerktas akis, tad ji susiraukė, norėdama apmalšinti skausmą. Pabandė rankove nusišluostyti skruostus, bet sujuosiamos suknutės medžiaga buvo pigi, plonytė, toli gražu ne taip gerai gerianti drėgmę kaip tikra medvilnė. Ak, skursti vienas džiaugsmas.

– Man tik reikia išpilti į kriauklę reagentą, – paaiškino Vaikinas, bet nepajudėjo iš vietos.

Olivijai dingtelėjo, kad galbūt užstoja jam kriauklę. Arba jis palaikė ją trenkta ir svarsto, ar nereikėtų iškviesti universiteto policijos. Tai staigiai ir negailestingai sužlugdytų jos svajonę siekti doktorantūros.

– Mes nesinaudojame šiuo tualetu, tik išpilame atliekas ir plauname įrangą.

– Oi, atsiprašau. Pamaniau...

Apgailėtina. Jos pasiaiškinimai kaip visada skambėjo apgailėtina. Tai buvo Olivijos prakeiksmas.

– Ar gerai jaučiatės?

Regis, jis iš tiesų ilgšis. Balsas skambėjo tarsi iš trijų metrų aukščio.

– Žinoma. Kodėl klausiate?

– Nes jūs verkiate. Mano tualete.

– A, ne, neverkiu. Na, taip, gal ir verkiu, bet tai tik ašaros, suprantate?

– Nesuprantu.

Olivija atsiduso ir nugara atsirėmė į plytelėmis išklįtą sieną.

– Tai dėl kontaktinių lęšių. Jų galiojimo laikas senokai pasibaigęs, bet ir šiaip jie ne per geriausi. Grauzia akis. Išsiemiau, bet... – Ji patraukė pečiais, vildamasi, kad žiūri maždaug į jo pusę. – Užtrunka, kol praeina.

– Įsidėjote pasenusius lęšius? – Jo balsas skambėjo kaip įžeisto žmogaus.

– Na, šiek tiek pasenusius.

– Kas yra „šiek tiek“?

– Nežinau. Pora metų?

– *Ką?* – Priebalsis nuskambėjo raiškiai, tvirtai. Kietai. Maloniai.

– Taip, man regis, galiojimas baigėsi vos prieš dvejus metus.

– Vos prieš dvejus metus?

– Nieko tokio. Galiojimo laikas skirtas silpniesiems.

Nuskambėjo duslus garsas – Vaikinas prunkštelėjo.

– Galiojimo laikas skirtas tam, kad nerasčiau jūsų verkiiančios savo tualetu kampe.

Jam nederėjo tualetu vadinti *savu* – nebent jis būtų buvęs pats ponas Stanfordas.

– Viskas gerai. – Ji numojo ranka. Būtų užvertusi akis, jei šios nebūtų siaubingai perštėjusios. – Per porą minučių skausmas pračina.

– Norite pasakyti, kad nebe pirmą kartą tai padarėte?

Olivija suraukė antakius.

– Ką padariau?

– Įsidėjote pasenusius lęšius.

– Žinoma. Jie nepigūs.

– *Akys irgi.*

Hm. Svarus argumentas.

– Klausykite, gal mes buvome susitikę? Vakar vakare, per vakarienę su kandidatais į doktorantūros studijas?

– Ne.

– Jūsų ten nebuvo?

– Tai ne man.

– Bet nemokamas maistas?..

– Dėl to neverta švaistyti laiko ir užsiimti tuščiais plepalais.

Gal jis laikosi dietos? Koks gi biologijos doktorantas taip pasakytų? Olivija neabejojo, kad jis biologijos doktorantas – tai išdavė išdidus, nuolaidus tonas. Visi biologijos doktorantai tokie: tariasi esą geresni už visus kitus vien dėl to, kad gausna abejotinos vertės privilegiją už devyniasdešimt centų per valandą skrosti vaisines museles. Pragariškai nykiame akademiniam pasaulyje doktorantai yra žemiausios būtybės, todėl jie turi įtikinti save esą geriausi. Olivija nestudijavo klinikinės psichologijos, bet jai tai atrodė kaip įstabus vadovėlinis gynbos mechanizmo pavyzdys.

– Atėjote į pokalbį dėl doktorantūros? – pasidomėjo Vainas.

– Aha. Kitąmet noriu prisidėti prie biologų būrio. – O Dieve, kaip peršti akis. – O jūs? – delnais spausdama vokus paklausė ji.

– Aš?

– Ar seniai čia?

– Čia? – Pauzė. – Šešerius metus. Apytikriai.

– O. Tai jau baigiate?

– Aš...

Ji pajuto dvejonę balse ir iškart pasijuto kalta.

– Oi, neprivalote sakyti. Pirma doktorantūros taisyklė – neklausinėk kitų apie disertacijos terminą.

Praėjo akimirka. Dar viena.

– Gerai.

– Atleiskite. – Olivija gailėjosi, kad jo nemato. Bendrauti ir šiaip sunku, o kai neregį ženklų, iš kurių galėtų ką nors numanyti, dar blogiau. – Neketinu per Padėkos dieną eiti pas jus į svečius ir skųsti jus tėvams.

Jis tyliai nusijuokė.

– Verčiau nereikia.

– A. – Ji šyptelėjo. – Tėvai jums įkyri?

– O Padėkos diena dar labiau.

– Štai ką jūs, amerikiečiai, gavote už tai, kad išstojote iš Tautų Sandraugos. – Ji ištiesė ranką maždaug į tą pusę, kur įsivaizdavo jį stovint. – Beje, aš Olivija. Vardas kilęs nuo alyvmedžio.

Ji jau ėmė svarstyti, ar tik neprisistatė kriauklei, bet tada išgirdo jo žingsnius. Delnas, suspaudęs jai plaštaką, buvo

sausas, šiltas ir toks didelis, kad būtų galėjęs apimti kumštį. Regis, viskas buvo milžiniška: jo ūgis, pirštai, balsas.

Tai nebuvo nemalonu.

– Jūs ne amerikietė? – paklausė jis.

– Kanadietė. Klausykite, jei netyčia kalbėsitės su kuo nors iš priėmimo komisijos, gal galėtumėte neužsiminti apie mano nelaimę su kontaktiniais lęšiais? Dėl to galiu pasirodyti ne pati tinkamiausia kandidatė.

– Taip manote? – bejausmiu balsu sumurmėjo jis.

Jei tik būtų galėjusi, Olivija būtų piktai dėbtelėjusi į Vaikiną. Kita vertus, galbūt jai ne taip jau blogai pavyko, nes jis nusijuokė – tikriau, kvėptelėjo, bet buvo justi, kad jam linkma. Olivijai tai patiko.

Vaikinas ją paleido ir ji suvokė, kad abiem rankomis spaudė jam plaštaką. Oi!

– Tai ketinate studijuoti doktorantūroje? – pasitikslino jis.

Olivija truktelėjo pečiais.

– Galbūt nepriims.

Ji visai neblogai pabendravo su profesore daktare Aslan iš priėmimo komisijos. Lemeno ir mikčiojo mažiau nei paprastai. Be to, jos pažymių vidurkis ir egzamino rezultatas buvo puikūs. Kartais pravartu neturėti asmeninio gyvenimo.

– Bet jei pakvies, stosite?

Būtų kvaila atsakyti. Juk tai Stanfordas, kur dirba itin stiprūs biologai. Ar bent jau taip tvirtino sau Olivija, norėdama nuslėpti slogią tiesą.

Tą, kad ji vis dar abejoja dėl doktorantūros.

– Aš... tikriausiai. Na, riba tarp tobulo karjeros pasirinkimo ir visiško gyvenimo sumovimo nėra labai aiški.

– Regis, jūs labiau linkstate į sumovimą. – Iš balso atrodė, kad jis šypsosi.

– Ne. Na... tiesiog...

– Kas tiesiog?

Olivija prikando lūpą.

– O jei netiksiu? – leptelėjo ji.

O Dieve, ir kodėl gi šiam atsitiktiniam vyrui iš tualeto atskleidė didžiausias savo baimes? Kam to reikėjo? Kaskart, kai bičiuliams ar pažįstamiems išsipasakodavo abejones, šie daug negalvodami apiberdavo ją tais pačiais banaliais, beprasimiais padaršinimais. *Viskas bus gerai. Tau pavyks. Tikiu tavi mi.* Be abejo, ir šis jaunuolis pasielgs taip pat.

Jau tuoj.

Bet kurią akimirką.

Po sekundėlės...

– Kodėl to norite?

Hm?

– Ko?

– Studijuoti biologiją doktorantūroje. Kokie jūsų motyvai?

Olivija atsikrenkštė.

– Visada buvau smalsi, o doktorantūra – tobula aplinka tyrinėjimams. Čia įgyčiau svarbių kompetencijų, kurias galėčiau pritaikyti...

Vaikinas prunkštelėjo.

Olivija susiraukė.

– Kas?

– Man nereikia frazių iš vadovėlio „Kaip pasiruošti priėmimo pokalbiui“. Kodėl *jūs* norite tapti daktare?

– Visa tai tiesa, – jau ne taip tvirtai ištarė ji. – Noriu tyrinėti ir ugdytis kompetencijas...

– Ar dėl to, kad nežinote, kuo dar užsiimti?

– Ne.

– Dėl to, kad negavote darbo pagal specialybę?

– Ne. Net nebandžiau ieškoti.

– A.

Jis sujudėjo, didelis miglotas pavidalas priėjo prie jos ir kažką išpylė į kriauklę. Olivija užuodė eugenolį, skalbiklį ir švarų vyro kūną. Keistai malonus derinys.

– Man reikia daugiau laisvės, nei gačiau dirbdama gamyboje.

– Universitete jos irgi nedaug turėsite. – Jo balsas skambėjo labai arti, tarsi jis dar nebūtų atsitraukęs. – Turėsite nuolat varžytis su konkurentais dėl tyrimų finansavimo. Dirbdama nuo devynių iki penkių gautumėte kur kas didesnę atlyginimą ir neužmirštumėte, kad egzistuoja toks dalykas kaip savaitgaliai.

Olivija suraukė kaktą.

– Norite mane atkalbėti? Ar tai kokia nors kampanija prieš pasenusių kontaktinių lęšių nešiotojus?

– Ne.

Buvo justai, kad jis šypsosi.

– Patikėsiu, kad tai tebuvo klaida.

– Aš juos *visą laiką* nešioju, ir beveik niekada...

– Supratau: viena klaida ilgoje klaidų virtinėje. – Jis atsiduso. – Sutarkime taip: nenumanau, ar jūs gabi, bet ne to turėtumėte savęs klausti. Universitete laukia juodas darbas, teikiantis mažai pasitenkinimo. Svarbiausia, ar jūsų *priežastis* čia būti yra pakankamai gera. Tai kam jums biologijos daktaro laipsnis, Olivija?

Olivija pamąstė. Dar pamąstė. Ir dar. Tada atsargiai prakalbo:

– Turiu klausimą. Konkretų klausimą, kurį noriu iširti. Noriu kai ką išsiaiškinti. – Na štai. Padaryta. Ji išklojo tiesą. – Bijau, kad jei tuo neužiimsiu, neužiims ir niekas kitas.

– Klausimą?

Olivija pajuto, kaip sujudėjo oras. Suvokė, kad jis stovi atsisrėmęs į kriauklę.

– Taip. – Jai išdžiūvo burna. – Man svarbų klausimą. Aš... netikiu, kad kas nors imtųsi jį tyrinėti. Nes iki šiol dar to nepadarė. Nes... – *Nes nutiko kai kas bloga. Nes noriu pasistengti, kad tai nebepasikartotų.*

Niūrios mintys nepažįstamojo akivaizdoje, tamsoje po užmerktais vokais. Ji praplėšė akis; beveik nebeperstėjo, bet vaizdas vis dar liejosi. Vaikinas žiūrėjo į ją. Na, gal jo pavidalas buvo šiek tiek praskydęs, bet jis stovėjo ir kantriai laukė platesnio paaiškinimo.

– Man tai svarbu, – pakartojo ji. – Tas tyrimas, kurį noriu atlikti.

Olivija buvo dvidešimt trejų metų mergina, vienui viena šiame pasaulyje. Jai nereikėjo nei savaitgalių, nei padoraus atlyginimo. Ji tetroško grįžti į praeitį. Nebebūti tokia vieniša. Bet kadangi keliauti laiku neįmanoma, nusprendė ištaisyti tai, kas dar ištaisoma.

Vaikinas linktelėjo, bet nieko neatsakė. Paskui atsitiesė ir žengė kelis žingsnius durų link. Be abejo, ketino išeiti.

– Ar tai rimta priežastis studijuoti doktorantūroje? – jam įkandin šūktelėjo Olivija.

Balsas nuskambėjo taip, lyg maldautų pritarimo, ir ją tai suerzino. Visiškai galėjo būti, kad ją ištiko kokia nors egzistencinė krizė.

Jis sustojo, pažvelgė į ją.

– Pati rimčiausia.

Jai pasirodė, kad jis šypsosi. Galbūt tik pasirodė.

– Sėkmės per pokalbį, Olivija.

– Ačiū.

Jis jau žengė pro duris.

– Galbūt rudenį pasimatysime, – šūktelėjo ji ir vos vos išraudo. – Jei įstosiu. O jūs dar nebūsite baigęs.

– Galbūt, – atsklido atsakymas.

Tai taręs Vaikinas išėjo. Olivija taip ir nesužinojo jo vardo. Po poros savaitių ji gavo Stanfordo universiteto Biologijos katedros kvietimą ir jį priėmė. Nedvejodama.